

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

GYMNÁZIUM TÝN NAD VLTAVOU

Autor: Mgr. Miroslav Jaroš

Datum: 20.9.2012

Ročník: prima

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

Tematický okruh: Jazyková výchova

Téma: Jazyk a jeho útvary

Klíčová slova: jazyk, mateřský jazyk, dorozumívací prostředky, vývoj jazyka, národní jazyk, spisovný jazyk, nářečí

Anotace: Prezentace seznamuje žáky s pojmy dorozumívání, jazyk a jeho útvary.

Zpracování tohoto DUM bylo financováno z projektu OPVK, výzva 1.5

Dorozumívání

- Co se dozvíme z výrazů lidské tváře?
- Stačí to k dorozumívání mezi lidmi?

Jazyk – jeho vznik

- Předchůdci člověka - zvířecí zvuky
- Člověk - zvuková řeč: schopnost člověka pomocí zvuků vyjádřit obsah našeho myšlení
 - nejazykové dorozumívání: gesta, posunky, výraz tváře, světelný signál (pouze dokresluje smysl při mluveném projevu)
 - jazyk: je nejdokonalejší dorozumívací prostředek

MATEŘSKÝ JAZYK

- český jazyk, i ostatní jazyky, jsou výsledkem dlouhodobého vývoje všech generací, které daný jazyk užívaly = nejcennější odkaz minulosti
- národní jazyk = mateřský je jedním z nejdůležitějších znaků národa, slouží všem lidem a je výtvozem předchozích generací, díky přenášení z rodičů (matky) na děti ho označujeme za jazyk mateřský

Kdy a kde vznikla čeština

- **PRASLOVANŠTINA** - český jazyk se vyvinul ze společného základu všech slovanských jazyků
- Dějiny českého jazyka zahrnují více než 1000 let
- **Jazykové rodiny**: čeština patří do rodiny *slovanských národů*: (slovenština, polština, ruština, chorvatština...) - *germánské jazyky*: němčina, angličtina...

- **ÚZEMÍ PRASLOVANŮ**

Útvary národního jazyka

Spisovný jazyk

**Nespisovný
jazyk**

Obecná čeština

Nářečí

Opakování

- *Co je řeč, jazyk, mateřský jazyk?*
- *Vysvětlení vzniku jazyka.*
- *Uved' jiné způsoby dorozumívání než jazyk.*
- *Z čeho se vyvinul český jazyk?*
- *Do jaké jazykové rodiny patříme? Znáš i jinou jazykovou rodinu?*
- *Jaké znáš útvary národního jazyka?*

Zdroje obrázků:

- <http://luzr.cz/wp-content/uploads/Nonverbalni-komunikace.pdf>
- [http://zshm.blogspot.cz/Průvodce českým jazykem aneb co byste měli znát ze základní školy](http://zshm.blogspot.cz/Průvodce-českým-jazykem-aneb-co-byste-měli-znat-ze-základní-školy). Mgr. Věra Dobešová, Mgr. Vladimíra Fialová. Didaktis 2005, vydání první
- Český jazyk v kostce pro základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií. Jana Eislerová. Fragment 2006, první vydání
- Český jazyk pro 6. ročník základní školy a pro odpovídající ročník víceletých gymnázií. V. Styblík, M. Čechová, P. Hauser, E. Hošnová. SPN – pedagogické nakladatelství, a.s., Praha 2004
- Český jazyk. Jiří Melichar a Vlastimil Styblík. SPN, n.p., 1967